

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2791/2021
22.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Иван Спасић, адвокат из ..., против тужених ББ, мал. ВВ, чији је законски заступник мајка ББ, обоје из села ..., правних следбеника сада пок. ГГ, бив. из села ..., чији је пуномоћник Јована Нешић Личанин, адвокат из ... и тужене ДД из села ..., ради утврђења права својине и државине, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2081/20 од 19.11.2020. године, у седници одржаној 22.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 2081/20 од 19.11.2020. године, тако што се одбија жалба тужених ББ и мал. ВВ, чији је законски заступник мајка ББ, и потврђује пресуда Основног суда у Врању П 3540/18 од 03.06.2020. године, као захтев тужених да се обавезе тужилац да им накнади трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени ББ и мал. ВВ, чији је законски заступник мајка ББ, обоје из села ... да тужиоцу накнаде трошкове ревизијског поступка од 21.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених ББ и мал. ВВ, чији је законски заступник мајка ББ, за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П 3540/18 од 03.06.2020. године, ставом првим изреке утврђено је према туженима да је тужилац власник кат.парцеле бр. ... на месту званом „...“ у потезу званом „...“ у селу ..., укупне површине 591 м2, на којој се налази стамбена зграда П+Пк, помоћна зграда поред пута ... – ... и помоћна зграда поред реке ..., која је притока реке ..., означен на скици вештачења вештака Боривоја Трајковића од 14.12.2019. године бројем 1 и дела кат.парцеле бр. ... на којој се налази објекат површине 48 м2, на скици вештачења означен бројем 2, све уписано у ЛН бр. ... КО ..., да тужилац има право коришћења заједно са туженима дела кат.парцеле. бр. ...

на скици вештачења означен бројем 4, као и да тужилац има право службености пролаза пешице и путничким возилом од заједничког дела парцела, на скици вештачења означен бројем 4, па до поткровља стамбене зграде тужених, а све у мерама и границама ближе одређеним у овом ставу изреке, као и да су тужени дужни да ово право признају тужиоцу, а по правноснажности пресуде тужилац ће се уписати као власник на поменути деловима непокретности код надлежне СКН у Трговишту и на основу пресуде извршити промену. Ставом другим изреке обавезани су тужени ББ и мал. ВВ да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка од 157.800,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2081/20 од 19.11.2020. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев, којим је тужилац тражио да се утврди према туженима да је тужилац власник кат.парцеле бр. ... на месту званом „...“ у потезу званом „...“ у селу ..., укупне површине 591 м², на којој се налази стамбена зграда П+Пк, помоћна зграда поред пута ... –... и помоћна зграда поред реке, која је притока реке ..., означен на скици вештачења вештака Боривоја Трајковића од 14.12.2019. године бројем 1 и дела кат.парцеле бр. ... на којој се налази објекат површине 48 м², на скици вештачења означен бројем 2, све уписано у ЛН бр. ... КО ..., да тужилац има право коришћења заједно са туженима дела кат.парцеле. бр. ... на скици вештачења означен бројем 4, као и да тужилац има право службености пролаза пешице и путничким возилом од заједничког дела парцела, на скици вештачења означен бројем 4, па до поткровља стамбене зграде тужених, све у мерама и границама ближе одређеним у овом ставу изреке, те да му тужени ово право признају, а по правноснажности пресуде да се тужилац упише као власник на поменути деловима непокретности код надлежне СКН у Трговишту и на основу пресуде изврши промену. Тужилац је обавезан да туженима ББ и мал. ВВ накнади трошкове парничног поступка од 153.800,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени су доставили одговор на ревизију тужиоца, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, родитељи тужиоца – тужена ДД и сада пок. ЂЂ су 1989-1990. године купили кат.працелу бр. ..., када су започели и изградњу породичне куће, а уговор о купопродаји предметне парцеле закључен је и оверен пред Општинским судом у Врању под Ов .../... дана 07.06.1995. године. Породична стамбена зграда је габарита 13x8 м и састоји се од приземља и подрума, приземље се састоји од четири собе, два ходника и два купатила од којих једну половину (са источне стране) држи тужилац, а

другу половину (са западне стране) тужени ББ и мал. ВВ, правни следбеници тужиочевог брата, сада пок. ГГ. Отац тужиоца, сада пок. ЂЂ је ангажовао мајстора за зидање куће, а у том периоду су сада пок. ЂЂ, тужена ДД, тужилац и сада пок. ГГ живели у породичној заједници. Тужилац је у време куповине спорне парцеле и изградње куће имао ... година. Радни однос је засновао 1993. године и живео је у ... до 1995. године када се оженио. Тужиочев брат ГГ је рођен ... године и у време изградње куће био је ученик. У лето 1997. године тужилац је ангажовао мајстора и својим средствима развео струју у кући, извршио грубе и fine радове у једној соби и подруму и уградио прозоре и врата за собу, где се уселио са породицом 1998. године, а после две године је купио прозоре и врата за једну половину куће и опремио је једно купатило, док је ГГ купио прозоре и врата за другу половину куће и опремио друго купатило. Тужилац и ГГ су одвојили своје делове куће тако што су изградили степенике, додали просторију, одвојили улазе и подигли потпорни зид. За наведену поделу знали су родитељи и сагласили се. Тужилац је 1998. године саградио помоћни објекат – свињац и кокошињац, 2008. године гаражу са подрумом, а од 2000. године садио је воће на спорној парцели. Тужена ДД и сада пок. ЂЂ, као продавци са ГГ, као купцем закључили су уговор о купопродаји, који је оверен под Ов .../... од 31.01.2013. године, предмет уговора је цела кат. парцела бр. ... и $\frac{1}{2}$ идеална дела стамбене зграде. ГГ је уписан као власник кат. парцела бр. ... са уделом од 1/1.

Током поступка, тужени су тужиоцу признали право својине по основу сопствене градње на $\frac{1}{2}$ куће – приземља (које се састоји од две собе и једног ходника са купатилом) и на гаражи са подрумом који објекат је тужилац изградио, као и право службености пролаза. У исказу тужена ДД навела је да пок. ГГ никада нису продали предметну парцелу, да приликом потписивања уговора није знала шта потписује, да су она и пок. ЂЂ сагласно поделили имовину и то да $\frac{1}{2}$ парцеле и куће узме тужилац а $\frac{1}{2}$ парцеле и куће узме ГГ.

Оценом налаза и мишљења вештака грађевинске струке, утврђено је да је стамбени објекат на спорној парцели подељен по вертикали, да источни део држи тужилац, западни део ГГ и да представљају самосталне функционалне целине. На основу налаза и мишљења и изјашњења вештака геодетске струке, утврђено је који део парцеле држи тужилац, а који тужени, све у мерама и границама ближе наведеним у налазу вештака (и изреци нижестепених пресуда). Тужилац тужбеним захтевом тражи да се утврди право својине и право коришћења на предметној парцели у мерама и границама које је одредио вештак, те право службености пролаза на једном делу парцеле који припада туженима.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да је имовина која се налази на предметној катастарској парцели, стечена заједно са осталим члановима породичне заједнице радом свих заједничара, при том закључивши да су тужилац и сада пок. ГГ заједно са родитељима извршили физичку деобу спорне парцеле, а након тога су дужи временски период користили свако свој део парцеле према потребама, све у мерама и границама како је вештак геодетске струке утврдио у налазу (а начин коришћења предметне парцеле није оспорила ни тужена ББ, правни следбеник пок. ГГ).

Међутим, другостепени суд је преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев налазећи да је предметна парцела купљена искључивим средствима родитеља тужиоца, да је тужилац у време куповине парцеле био издржавано лице, па спорна

парцела не представља имовину која је стечена радом тужиоца и његових родитеља већ посебну имовину родитеља при том оценивши да чињеница да је тужилац у току поступка доказивао чињеницу заједничке изградње породичне куће и његовог учешћа у изградњи није од утицаја на стицање својине на парцели која је представљала посебну имовину његових родитеља. Како тужилац није доказао ни постојање споразума о подели спорне парцеле, те како су тужена ДД и пок. ЂЂ закључили уговор о купопродаји са ГГ, чији је предмет спорна катастарска парцела и $\frac{1}{2}$ идеалног дела породичне куће, на основу ког уговора се сада пок. ГГ уписао у лист непокретности као власник предметне парцеле, а да тужилац на коме је, у смислу члана 231. ЗПП терет доказивања није предлагао доказе на околност ништавости или рушљивости наведеног уговора, нити је такав захтев поставио у току поступка, другостепени суд је закључио да предметна парцела не представља заједничку имовину чланова породице, а да тужилац није доказао постојање другог основа за стицање права својине на траженом делу парцеле.

Становиште другостепеног суда није правилно.

Одредбом члана 195. став 1. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/05, 72/11 и 6/15), прописано је да имовина коју су заједно са супружницима односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници представља њихову заједничку имовину, док је одредбом члана 196. истог закона прописано је да се на имовинске односе супружника, ванбрачних партнера, детета и родитеља те чланова породичне заједнице који нису уређени овим законом, примењују се одредбе закона којим се уређују својинскоправни односи и закона којим се уређују облигациони односи.

Сагласно наведеном, за стицање имовине у породичној заједници потребно је постојање економске заједнице и заједничко стицање имовине у њој, и само у том случају, чланови породичне заједнице полажу право на део тако стечене имовине, док величина својинског удела у заједнички стеченој имовини зависи од вредности уложеног рада у стицању и очувању имовине, било да је рад обављен унутар домаћинства на постојећој имовини, или ван домаћинства, тако да су остварени приходи уношени у заједницу, као и од прихода од посебне имовине појединих чланова домаћинства, који се појављују као резултат коришћења те имовине, поред вредности уложеног рада.

У конкретном случају, предметну парцелу купили су родитељи тужиоца и сада пок. ГГ и започели изградњу стамбеног објекта у време када су сви живели у породичној заједници. Кућа је грађена за тужиоца и ГГ и у изградњи исте учествовали су сада пок. ЂЂ, тужена ДД, а тужилац и сада пок. ГГ су учествовали у адаптирању и реновирању наведеног стамбеног објекта, након чега су споразумно одвојили свако свој део куће, тако што су изградили степенике, додали просторију, одвојили улазе и подигли потпорни зид, а за наведену поделу су знали родитељи и сагласили се, што међу странкама и није спорно, будући да су тужени у току поступка тужиоцу признали право својине по основу сопствене градње на $\frac{1}{2}$ куће - приземљу (које се састоји од две собе и једног ходника са купатилом) и на гаражи са подрумом, као и право службености пролаза. Након што се са породицом уселио у кућу 1998. године, тужилац је дужи низ година уназад користио парцелу тако што је на предметној парцели 1998. године саградио помоћни објект - свињац и кокошињац, 2008. године гаражу са подрумом, а од 2000. године садио је воће на спорној парцели.

Из изложеног, правилно је првостепени суд утврдио да је имовина, која се налази на спорној кат.парц. бр. ... уписана у ЛН ... КО ..., стечена заједно са осталим члановима породичне заједнице радом свих заједничара, да је постигнут усмени договор између БЂ, тужене ДД, тужиоца и ГГ и фактички извршена деоба куће (тако што ће источни део куће користити тужилац, а западни део ГГ) односно, по оцени Врховног касационог суда, између браће извршена је деоба права својине на кући која се налази на предметној парцели, а што међу странкама и није спорно. Код таквог стања ствари правилан је закључак првостепеног суда да су тужилац и сада пок. ГГ заједно са родитељима осим физичке деобе куће извршили и физичку деобу спорне парцеле (што произилази и из исказа тужене ДД која је навела да су она и БЂ сагласно поделили имовину и то да $\frac{1}{2}$ парцеле и куће узме тужилац а $\frac{1}{2}$ парцеле и куће ГГ). Код чињенице да су након извршене деобе предметну катастарску парцелу тужилац и сада пок. ГГ са својим породицама фактички користили дужи низ година у мерама и границама како је вештак геодетске струке утврдио у налазу од 14.12.2019. године, као и да коришћење спорног дела парцеле није оспорила ни тужена БЂ, као правни следбеник пок. ГГ), то и по оцени Врховног касационог суда постојање усменог договора о деоби кат.парц. бр. ... произилази из начина коришћења реалних делова наведене катастарске парцеле од стране тужиоца и сада пок. ГГ у дужем временском периоду, посебно имајући у виду и чињеницу да је тужилац, након што се са породицом уселио у кућу 1998. године, на предметној парцели 1998. године саградио помоћни објект - свињац и кокошињац, 2008. године гаражу са подрумом, а од 2000. године садио је воће на спорној парцели. Имајући у виду наведено, правилан закључак првостепеног суда да је тужилац по основу усменог споразума о деоби плаца власник предметне парцеле, те да има право службености пролаза (будући да су му тужени признали право службености пролаза), као и право коришћења на непокретности, све у мерама и границама ближе наведено у изреци првостепене пресуде.

Како је преиначена другостепена пресуда и одбијена жалба тужених, поводом ревизије тужиоца, то је преиначена побједна другостепена пресуда и у погледу одлуке о трошковима, тако што је потврђена и одлука о трошковима првостепеног поступка, одбијен захтев тужилаца да се тужени обавезе да им накнади трошкове парничног поступка.

На основу изнетог, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији па му, на основу члана 153, 154. и 163. став 2. ЗПП, припада и право на накнаду одређених трошкова ревизијског поступка, који су досуђени у висини од 21.500,00 динара и који обухватају трошкове за састав ревизије од стране адвоката од 12.000,00 динара, на основу Тарифног броја 16. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12) и трошкове судских такси на ревизију 3.800,00 динара и одлуку по ревизији 5.700,00 динара, према Тарифном броју 1. Таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 95/18).

Захтев тужених за накнаду трошкова одговора на ревизију, одбијен је на основу члана 154. став 1. ЗПП, јер то нису трошкови потребни за вођење ове парнице.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставовима другом и трећем изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић